

... Törvényszék
2.P.20.983/2011/14. szám

A ...Törvényszék ... (...szám alatti) ügyvéd által képviselt ... Kft. (... szám alatti) felperesnek - az ...Főosztály (... szám, képviselő:... osztályvezető) által képviselt ...Törvényszék (...szám alatti) alperes ellen 4.460.118.- forint és járulékai kártérítés iránt indított perben a 2012. május 15. napján megtartott tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Balassagyarmati Törvényszék a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 5.000.- (Ötezer) forint elsőfokú perköltséget, míg az államnak a NAV külön felhívására 267.600.- (Kétszázhatvanhétezer) forint feljegyzett kereseti illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a ...Ítéltáblához címzett, a ... Törvényszéken három példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a ... Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indokolására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a Fővárosi Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselőt kötelező.

I n d o k o l á s :

A törvényszék a perben beszerzett iratanyag, a felek személyes meghallgatása és a lefolytatott bizonyítás eredményeként az alábbi tényállást állapította meg:

A felperesi társaság a ... Kft.-től lízingelte a ... és a ... forgalmi rendszámú gépkocsikat. A felperes és ... először 2000. november 23-án kötött bérleti szerződést az akkor még ... Kft. tulajdonában álló 2.291.000.- forint értékű ... forgalmi rendszámú ... típusú személygépkocsira. ... a gépjárművet a ...Kft. budapesti telephelyén átvette, melynek 1 hónapi bérleti díját banki átutalással kellett volna teljesítenie. A ... forgalmi rendszámú ... típusú ugyancsak a ... Kft. tulajdonát képező 2.218.000.- forint értékű személyautót ...r 2000. december 1-jén vette bérbe négy napra. A bérleti szerződésekhez a ... Kft. cégiratait használta. A felperes képviselője a bérbeadásokat követően ellenőrizte a kft. cégiratait, s ekkor észlelte, hogy a járműveket hamis néven és iratokkal bérelték. Markó Tibor a bérleti díjat nem fizette meg és a gépjárműveket a bérlet lejártakor nem szolgáltatotta vissza a bérbeadó felperesi kft. részére.

A felperes feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. A lefolytatott nyomozást követően a ...
... Bíróság előtt büntető eljárásra került sor, melyben ... számon ítélet született. Az ítélet ...vádoltat bűnösnek mondta ki 24 rb. 11 esetben folytatólagosan elkövetett csalás büntetében, 5 rb. 1 esetben folytatólagosan elkövetett család büntetében, 5 rb. 1 esetben folytatólagosan elkövetett család

büntetésben és 1 rb. visszaélés lőfegyverrel, vagy lőszerrel büntetésben. A bíróság öt halmazati büntetésül, mint többszörös visszaesőt négy év négy hónap fegyházbüntetésre és öt év közügyektől eltiltásra ítélte. Az ítélet indokolásából megállapítható, hogy ... több vádlott társával együtt több társaság sérelmére követett el bűncselekményt. Az ítélet indokolása egyebek mellett megállapítja azt is, hogy a fentiekben ismertetett két gépjárművel kapcsolatos csalás eredményeként ...a gépjármű tulajdonosának, a ... Kft-nek 4.509.000.- forint összegű kárt okozott a cselekményével. Az ítélet a rendelkező részében a károsult magánfelek által bejelentett polgári jogi igények alapján ...több millió forint kár megfizetésére kötelezte 13 magánfél részére. Ezen magánfelek között, bár az ítélet indokolása szót ejt a felperes és a ... közötti bérbeadásról, a ...Kft-t ért kár mértékéről, melyet összecszerúságában meg is állapít, mégsem szerepel ezen kárnak polgári jogi igény keretében történő megállapítása sem a felperesi kft., sem a ...Kft. javára.

Az ítélet indokolása utal arra is, hogy ahol nem az arra jogosult magánfél kérte a kár megtérítését, vagy a kár időközben már megtért, illetve eltérő összegű igény lett bejelentve, a polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasította. Az indokolás ezen része, bár külön nevesíti az elutasított magánfeleket, szintén nem tartalmazza sem a felperes, sem a ... Kft. megjelölését.

A felperes a 2001. december 5. napját követő büntető feljelentés után 2002. szeptemberében tájékoztatást kért a ... Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályától az ügy állásáról, valamint az illetékes ügyészséghez is fordult. A és ...Ügyészség 2004. szeptember 23-án arról tájékoztatta a felperest, hogy az ügyben a ... Bíróság .../2003. számon jár el, így kérelmével oda forduljon.

A felperes 2004. november 9. napján kelt beadványában tájékoztatta a ... Bíróságot, hogy a ... és ... forgalmi rendszámú gépkocsik után a mellékletként csatolt ...és a ... számú számlákkal igazolhatóan a ...Kft.-nek a kártérítés összegét megfizette, ezért 4.470.118.- forint összegre polgári jogi igényt jelentett be sértetti pozícióban. A kifizetést a felperes oldaláról az indokolta, hogy az elkövető ismertté válására tekintettel a biztosító a kártérítés fizetését megtagadta, a ...Kft. pedig a felperest felszólította a keletkezett kár megfizetésére.

A felperes képviselője 2004. november 9-én a büntető ügy irataihoz benyújtotta meghatalmazását, majd az írásbeli sürgetést követően a 2007. X. 15., 16., 17-ére kitűzött tárgyalásra kapott idézést. Ezen tárgyaláson érdemi döntés nem született, a tárgyalást elnapolták, majd a későbbiekben a felperes idézést már nem kapott, csupán a 2009. október 12-i tárgyalási jegyzőkönyvet kézbesítették részére. Az ezt követően született első, illetve másodfokú ítéletek sem kerültek a felperes részére kézbesítésre.

Felperes a ...Bírósághoz 2007. március 21. napján megküldött beadványában, melyben a büntető ügy állásáról kért tájékoztatást és egyben csatolta a képviselői meghatalmazást, ismételten megerősítette a polgári jogi igényét, melynek megfizetésére kérte a vádlottak kötelezését. A felperes ezt követően több levelezést folytatott a ...Bírósággal a büntető ügy állásával, illetve polgári jogi igényének elbírálásával összefüggően. Arról részletes tájékoztatást az elnökhelyettes 2011. március 19. napján kelt levelében adott.

Miután a polgári jogi igénye a büntető eljárásban elbírálására nem kerül, a felperes kereseti kérelmet nyújtott be az alperessel szemben az általa a lízingbe adó cég felé megfizetett 4.460.118.- forint összeg, mint kár megtérítése iránt. Keresetét arra alapította, hogy a büntetőeljárás során eljáró bíróság többszörösen is szabályszegést követett el. Szabályszegésként jelölte meg egyrészt azt, hogy az eljáró bíróságtól nem minden esetben kapott a tárgyalásokra szóló idézést, másrészt pedig, hogy a bejelentett polgári jogi igényét nem bírálták el. Álláspontja szerint erre még a másodfokú eljárásban

is lehetősége lett volna a bíróságnak, illetve az elsőfokú bíróság is hozhatott volna e tárgyban kiegészítő döntést. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság 13 magánfél polgári jogi igényének helyt adott, míg 4 magánfél igényét egyéb peres útra utasította, azonban a felperesi igényről nem rendelkezett. Hivatkozott a Be. 335. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra, mely értelmében az eljáró büntető bíróságnak jogszabályi kötelezettsége lett volna a polgári jogi igényt elbírálni. A hallgatása nem minősülhet egyéb peres útra történő utasításnak sem, gyakorlatilag egy olyan függő jogi helyzetet eredményez, ami akadályát képezi annak, hogy a felperes polgári peres eljárás keretében a tényleges elkövetővel szemben érvényesítse a kárigényét. Hivatkozott arra is, hogy a polgári jogi igény érvényesítésére jogosult volt, tekintettel arra, hogy a polgári jog szabályai szerint amennyiben a károsult részére a kárt megtérítik, a megtérítő személyt megilletik mindazok az igényérvényesítési jogok, amelyek a jogelődjét megillették. A polgári jogi igény megállapításának feltételei pedig egyértelműen fennálltak a büntető per keretében, hiszen az I. rendű vádlott cselekményével okozott kár összegét a bíróság megállapította, így annak megfizetéséről is döntenie kellett volna. Különös figyelemmel arra, hogy a károsult személye a perben nem volt vitás, hiszen erre vonatkozó adatot az ítélet indokolása nem is tartalmaz.

Az alperes a felperesi kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperes kárát nem az alperes, hanem a büntető per I. rendű vádlottja okozta, így a kár megtérítésére csak ő kötelezhető. A büntető eljárás során pedig nem tisztázódott, de a büntető bíróság feladatát nem is képezte annak tisztázása, hogy a ...Kft-től lízingelt gépjárművek tovább lízingelésére a felperesnek volt-e jogosultsága, illetve, hogy a I. rendű vádlott a felperesnek, vagy a ...Kft-nek okozott-e kárt. A ... Kft. a büntető perben polgári jogi igényt nem jelentett be, míg a felperesi kft. ügyvezetője úgy nyilatkozott tanúmeghallgatása során, hogy a kft. kárt nem szenvedett. Utalt arra is az alperes, hogy nem kötelezettsége a büntető bíróságnak a polgári jogi igény elbírálása abban az esetben, hogyha az az eljárás befejezését jelentékenyen késleltetné. Fenti körülmények tisztázása pedig ilyen késleltető körülménynek számított volna. Hivatkozott továbbá az alperes még arra is, hogy abban az esetben, ha a bíróság nem bírálja el a polgári jogi igényt, ez alakszerű határozat nélkül is egyéb törvényes útra utasítást jelent, aminek következtében a felperes jogosult kárigényét a tényleges károkozóval szemben érvényesíteni.

A büntető ítélet meghozatala időpontjában hatályos Be. 335. § (1) bekezdése szerint a polgári jogi igényt a bíróság az ítéletben lehetőleg érdemben bírálja-e, annak helyt ad, vagy azt elutasítja. Ha ez jelentékenyen késleltetné az eljárás befejezését, valamint a vádlott felmentése esetén, vagy ha az indítványnak a büntető eljárásban való érdemi elbírálását más körülmény kizárja, a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

A Be. 335. § (2) bekezdése szerint, ha a polgári jogi igény érvényesítése során eltérő indítványt terjesztettek elő, a bíróság ezeket a magasabb összegű igény keretein belül bírálja el.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése kimondja, hogy aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A Ptk. 349. § (3) bekezdése értelmében ezeket a szabályokat kell alkalmazni a bírósági és ügyészségi jogkörben okozott kárért való felelősségre is, ha a jogszabály másként nem rendelkezik.

Fenti jogszabályhelyek alkalmazásával a törvényszék megállapította, hogy a felperes keresete az alábbiak szerint nem alapos.

A Be. idézett szabályai értelmében a polgári jogi igényt a büntető bíróságnak a büntető per keretén belül érdemben kell elbírálnia abban az esetben, ha a kártérítésre kötelezésnek mind a jogi, mind pedig a ténybeli alapjai a büntető eljárás keretében tisztázhatók. Érdemi döntésnek egyértelműen az minősül, ha a bíróság a polgári jogi igénynek helyt ad és kártérítésre kötelező rendelkezést hoz, vagy azt egyéb törvényes útra utasítja. A kártérítés szempontjából ítélt dolgot csak a helyt adó kártérítésre kötelező érdemi elbírálás eredményez, az egyéb törvényes útra utasítás a károsultat nem zárja el attól, hogy polgári jogi igényét kárigényként polgári peres eljárásban érvényesítse.

Nem osztja a törvényszék az alperes azon hivatkozását, hogy a döntés elmaradása egyenértékű az egyéb törvényes útra utasítással. Ellentmond ennek egyébként a büntető ítélet indokolása is, hiszen az egyéb törvényes útra utasított polgári jogi igényeket magánfelenként és az egyéb törvényes útra utasítás indokával együtt sorolja fel az ítélet, mely felsorolásban sem a felperest, sem a lízingbeadót nem szerepelteti. Ugyanakkor a lízingbe adó társaságot ért kárt, a sérelmére I. rendű vádlott részéről elkövetett bűncselekményt az indokolásban rögzíti, de nem utal arra, hogy az ezzel kapcsolatban előterjesztett polgári jogi igény elbíráltatóságának mi képezi az akadályát. Evonatközásban tehát a törvényszék álláspontja szerint az állapítható meg, hogy a büntető eljárás során nem a Be. szabályainak megfelelően értékelték a felperes által bejelentett polgári jogi igényt.

Nem tekinthető azonban mulasztásnak a büntető bíróság részéről az, hogy a felperes nem minden tárgyalásra kapott idézést, hiszen a büntető bíróságnak nincs olyan kötelezettsége, hogy a magánfelet minden tárgyalásra idézze, mint ahogy a magánfél fellebbezési jogosultsággal kizárólag a polgári jogi igényét érdemben elbíráló ítéleti rendelkezéssel szemben élhet.

Mindezekre tekintettel a törvényszék vizsgálta, hogy az alperes a magatartásával okozati összefüggésben okozott-e a felperes részére kárt, melynek megfizetéséért felelősséggel tartozik, vagyis, hogy felperesi oldalon keletkezett-e kár. Nem kétségesen a felperes birtokából kikerült a perben érintett két gépjármű, miközben a felperes a lízingbe adó kft. felé azok értékét megfizette. A tényleges károkozó azonban a büntető per I. rendű vádlottja, akivel szemben a törvényszék álláspontja szerint a felperes a bűncselekmény jogerős megállapítását követően alappal érvényesítheti kártérítési igényét. Mindaddig, amíg e tárgyban jogerős döntés nem születik, nem állapítható meg a felperesi oldalon a kár bekövetkezése, illetve az, hogy az őt ért kár, alperesi magatartással lenne oksági összefüggésben. Önmagában tehát az alperes részéről megállapítható mulasztás még nem alkalmas a bírósági jogkörben okozott kár megállapítására, ahhoz a kár bekövetkezése, illetve az okozati összefüggés fennállása is szükséges lenne.

Fentiekre tekintettel a törvényszék a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A pervesztes felperest a Pp. 78. §-ában foglaltak alapján kötelezte az alperes elsőfokú perköltségének és a tárgyi illetéki feljegyzési jogra tekintettel feljegyzett kereseti illetéknek a megfizetésére.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 233. §-án alapul.

... 2012. május 15.

... sk.

eljáró bíró

A kiadmány hitelél:

tisztviselő